

23-24 листопада 2022 року,
Тернопіль, ТНТУ

УДК 352/354

Наталія Кирич, д.е.н., професор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Наталія Ямпольська

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПУБЛІЧНА ВЛАДА, ЯК ДЖЕРЕЛО СТАБІЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДЕРЖАВІ

Nataliia Kyrych, Doctor of Economics, Professor

Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Natalia Yampolska

Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

PUBLIC AUTHORITY AS A SOURCE OF STABILIZATION OF SOCIO-POLITICAL PROCESSES IN THE COUNTRY

З початком повномасштабної війни в Україні, публічна влада консолідувала свою діяльність, чим згуртувала громадян та надала впевненості у перемозі українського народу.

Владу потрібно розуміти, як соціальне явище. Це завжди вольові відносини: індивіда до самого себе (влада над собою), між індивідами, групами, класами в суспільстві, між громадянином і державою, між посадовою особою і підлеглим, між державами. Реалізується вона у сфері особистої та суспільної діяльності – політичної, економічної, правової (Алейнікова О. В., 2016).

На основі вивчення праць вчених (Бакуменко В. Д., 2015, Мірошниченко Ю., 2006, Афоніна Е. А., 2010), можна стверджувати, що влада – організована і регулятивно-контролююча основа політики, засіб її здійснення. Влада має універсальну властивість: *загальність* (функціонування в усіх сферах суспільних відносин і політичних процесах, здатність проникати в усі види діяльності, об'єднувати людей, суспільні соціальні верстви і групи та протиставляти їх), а також має єдиний принцип діяльності – командування в різних його формах (розпорядження, наказ, постанова та ін.). Влада є скрізь, де є стійкі об'єднання людей: в сім'ї, виробничих колективах, різноманітних організаціях і установах, у всій державі.

Термін «публічна влада» став вживатися в Україні в якості узагальнюючого поняття, що поєднує державну владу і місцеве самоврядування, після ухвалення у 1996 році Конституції України. Отже, публічна влада – це інституціолізована легальна соціальна влада, що реалізує артикульовані суспільні інтереси територіально-організованого співтовариства, що консолідує дане співтовариство як цілісна система відповідно до панівних у суспільстві цінностей.

Фінансово-економічна криза, що розпочалася з 2008 р., яка відбувалася на фоні політичної кризи, змусила порушити питання стосовно необхідності формування стратегії побудови «сильної держави». Це означає необхідність розширення і зміцнення політико-адміністративного регулювання та розвитку цільового планування державної політики. Відсутність системного бачення виходу держави із кризи показує необхідність зміцнення експертного і наукового забезпечення творення політики. Спинити поширення кризових тенденцій може тільки сильна та ефективна державна політика. Причому механізми формування та практика впровадження державної політики повинні відповідати сучасним умовам глобалізованого світу (Алейнікова О. В., 2016).

Кожний тиждень нашої держави насичений важливими чи навіть історичними подіями та публічними заявами, які серйозно впливають на подальший перебіг війни та суспільно-політичні процеси у державі.

Публічна влада нашої держави формується та вдосконалюється з кожним днем. Адже кожного дня, центральні органи влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації, приймають рішення для стабілізації соціальної, економічної, фінансової, екологічної сфер держави. Щоб у надважких обставинах війни показати країнам Європи та дальнього зарубіжжя приклад держави, яка не скорилася, яка має свою честь та гідність і в якій публічна влада є на високому моральному рівні.

Центральні органи публічної влади беруть участь у реалізації державної політики в галузі економічного і соціального розвитку суспільства, зокрема у межах визначеної сфери відання: прогнозують перспективні напрями і реалізують стратегічні цілі та завдання її розвитку; беруть участь у розробленні проектів та у виконанні загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку України, охорони довкілля, Державного бюджету України; проводять політику у сфері виконання робіт (послуг) і постачань продукції для державних потреб та утворення державних резервних фондів фінансових і матеріально-технічних ресурсів, виступають державним замовником зазначених робіт (послуг); вживають заходів щодо вдосконалення механізму регулювання економіки, її структурної перебудови, забезпечення ринкової збалансованості, соціального захисту населення, екологічної безпеки; розробляють відповідні фінансово-економічні та інші нормативи, механізм їх впровадження, затверджують галузеві стандарти; формують державну промислову політику та забезпечують її проведення, готують пропозиції щодо визначення пріоритетних галузей промисловості для прискореного їх розвитку; беруть участь у формуванні та реалізації державної інвестиційної політики, відповідно до пріоритетних напрямів структурної перебудови економіки; сприяють розвитку підприємництва, ринкової інфраструктури економіки; беруть участь у формуванні та реалізації антимонопольної політики; вживають заходів, спрямованих на вдосконалення зовнішньоекономічної

діяльності, захист інтересів українських товаровиробників на зовнішньому ринку; беруть участь у підготовці міжнародних договорів України, укладають міжнародні угоди міжвідомчого характеру. І це все здійснюється в умовах війни, в умовах, коли йдуть обстріли територій, гинуть люди.

Організація місцевої публічної влади є важливим складовим елементом державної влади та влади громадянського суспільства. Місцева публічна влада, залежно від функціонального призначення, містить дві складові: владу місцевих органів державної виконавчої влади та владу органів місцевого самоврядування. В основу першої покладена необхідність забезпечення виконання функцій держави на певній території, а в основу другої – необхідність здійснення управління місцевими справами територіальною громадою. Отже, в основу здійснення місцевої публічної влади в Україні покладено «теорію муніципального дуалізму» (Калиновський Б. В., 2017).

Отже, функціонування органів і посадових осіб центральної та місцевої публічної влади має дуалістичний характер: по-перше, функціонування спрямоване на упорядкування і забезпечення внутрішньої роботи органу чи посадової особи; по-друге, спрямоване на взаємодію з жителями, іншими органами місцевої публічної влади, підприємствами, установами, організаціями. Тому, у надважких умовах війни, публічна влада є джерелом стабілізації усіх суспільно-політичних процесів у державі.

Перелік використаної літератури:

1. Алейнікова О. В. Публічне адміністрування та влада. URL: /https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/monodrupradmin_253.pdf
2. Афонін Е. А. Концептуальні засади взаємодії політики й управління: навч. посіб. / Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валецький та ін.; за заг. ред. В. А. Ребкала. Київ: НАДУ. 2010. 300 с.
3. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні: Монографія / В. Д. Бакуменко, О. М. Руденко, В. В. Туча. Київ: АМУ. 2015. 184 с.
4. Калиновський Б. В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.02. Київ. 2017. 39 с.
5. Мірошніченко Ю. Демократичні механізми підготовки і прийняття державно-політичних рішень: дис. к. політ. н.: 23.00.02 / Ю. Мірошніченко. Київ. 2006. 225 с.